

WHITE PAPER
PROGRAMELE DE TELEVIZIUNE.
MINIMA IMPLICARE A CONSILIULUI NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI
ÎN PROTEJAREA DEMNITĂȚII ȘI IMAGINII MAGISTRAȚILOR

Ultimii ani s-au remarcat printr-o rafală aproape continuă împotriva magistraților în programele de televiziune, pe fondul unei campanii anticorupție extrem de puternice până în anul 2018, soldată cu numeroase condamnări ale unor politicieni, magistrați sau oameni de afaceri de prim rang. Cum mai mulți patroni de televiziuni au făcut obiectul anchetelor penale, procurorii care desfășurau investigații au fost ținta unor emisiuni de televiziune, soarta fiind împărtășită și de judecătorii care au condamnat personaje de prim rang, dar și de magistrații care au luptat în ultimii ani pentru independența justiției.

Consiliul Național al Audiovizualului, organismul public relevant în domeniu, s-a implicat minimal, sancțiunile aplicate pentru protejarea demnității umane ori a dreptului la propria imagine al magistraților discreditați și insultați în programe de televiziune neavând un caracter disuasiv, fiind tardive, aplicate abia după comportamente negative repetitive și lipsite de consistență.

Toate aceste aspecte sunt de natură a afecta încrederea publicului din România în judecători și procurori, având în vedere că autoritățile competente, prin pasivitatea lor, permit atacurile concertate la adresa magistraților, defăimarea reputației și batjocorirea muncii acestora, în condițiile în care niciuna din faptele imputate (fie de natură infracțională, fie imorală) nu au fost dovedite nici în cadrul emisiunilor, nici ulterior. Limbajul deplasat folosit în cadrul unor emisiuni, suspiciunile aruncate în spațiul public în legătură cu conduita profesională sau privată a unor magistrați, menite fie să afecteze reputația acestora, pentru a-i împiedica să exercite anumite demnități (a se vedea cazul Kövesi, spre exemplu), fie chiar să creeze premisele înlăturării judecătorului/procurorului atacat de la soluționarea unor dosare nu pot reprezenta o formă de manifestare a libertății de exprimare care să fie încurajată într-un stat de drept. Campaniile de linșaj mediatic la adresa unor magistrați incomozi, neurmăte de sancțiuni ferme, imediate și consistente, nu fac altceva decât să atragă atenția asupra incapacității instituțiilor cu atribuții în domeniu de a apăra valorile ce trebuie ocrotite într-un stat democratic.

1. Principalele decizii sancționatorii emise de Consiliul Național al Audiovizualului în perioada 2018-2020 în cauzele referitoare la magistrați

Prin decizia nr. 390/28.08.2018, CNA a sancționat Antena 3 cu amendă în sumă de 40.000 de lei (aproximativ 8.280 EUR), constatând că, în special, în cadrul emisiunilor „Sinteza Zilei” a fost prezentat, în mod exclusiv și discreționar, un singur punct de vedere, respectiv cel dat de opinia moderatorului, opinie preluată și împărtășită repetitiv de invitații permanenți ai emisiunilor, negând practic dreptul la oricare altă opinie, așa cum s-a întâmplat, spre exemplu, în cadrul emisiunii „Sinteza zilei” din 14 februarie 2018 (Mihai Gâdea către Ionel Dancă: ***Pupați-o în cur pe Kövesi! Pupați-o dom'le în cur pe Kövesi!***). Ignorând obligația de imparțialitate, moderatorul emisiunii a profitat de poziția sa de gazdă a emisiunii, care trebuie să asigure tuturor invitaților posibilitatea exprimării oricărei opinii, și a încercat să impună, printr-o atitudine amenințator-jignitoare, opinia sa personală, contrară celei a unuia dintre invitați. De asemenea, după analizarea modului de desfășurare al emisiunilor difuzate de radiodifuzor în perioada 20-24 martie 2018, al conținutului informațiilor prezentate publicului, Consiliul a constatat că moderatorii sau realizatorii acestora au adoptat aceeași poziție părtinitoare, vădit lipsită de obiectivitate, imparțialitate și echilibru în exprimarea opiniei referitoare la soluționarea unei cauze în care părți au fost fostul procuror șef DNA, pe de o parte, și radiodifuzorul și anumiți moderatori ai acestuia, pe de altă parte. Sancțiunea a fost aplicată după mai bine de șase luni de la data emisiunilor TV.

Prin decizia nr.159/29.01.2019, CNA a sancționat România TV cu amendă în sumă de 10.000 de lei (aproximativ 2100 EUR), reținând că, în emisiunea de dezbateri *Ediție de seară din 11.02.2018*, a fost prejudiciată imaginea unor persoane, la adresa cărora au fost formulate acuzații de natură penală și morală, fără a fi puse la dispoziția publicului dovezi care să ateste realitatea faptelor imputate (Sebastian Ghiță: *”Domnu Andronic, Laura Codruța Kövesi voia cu ajutorul meu sau fără, forțându-mă, presându-mă, amenințându-mă, să reușească să dărâme guvernul Ponta.”* Dan Andronic: *”Păi a reușit.”*) Sancțiunea a fost aplicată după aproximativ un an de la data difuzării emisiunii TV. Încălcarea aceleiași norme legale a fost constatată și în emisiunea „RO la raport” din 26.09.2018.

Prin decizia nr.224/19.02.2019, CNA a sancționat B1 TV cu amendă în sumă de 25.000 de lei (aproximativ 5175 EUR), constatând că, în emisiunea „Controverse” din 10 iunie 2018 au fost aduse acuzații nedovedite la adresa unui judecător al Curții Constituționale și nu a fost prezentat punctul de vedere al acestei persoane, iar moderatorul nu a solicitat ferm interlocutorului să probeze acuzațiile. De asemenea, s-a mai constatat că, în cadrul edițiilor emisiunii „Lumea lui Banciu”, din 26 iunie, 15 iulie și 2 decembrie 2018, prezentatorul a folosit un limbaj injurios. În atare situație care contravine reglementărilor invocate, membrii Consiliului au mai reținut că, deși în susținerea acuzațiilor nu a fost indicată vreo minimă dovadă, radiodifuzorul le-a preluat ca fiind cu valoare de adevăr, afișând pe ecran titlurile: **”Livia Stanciu avea o relație cu un lider care vindea droguri”**, **”Livia Stanciu primea droguri acasă”**. Membrii Consiliului au constatat că moderatorul nu și-a îndeplinit obligația legală în virtutea căreia ar fi trebuit să solicite ferm interlocutorului să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt. Or, pe toată durata în

care a fost analizat acest subiect atitudinea moderatorului Andrei Bădin nu a fost una conformă dispozițiilor art. 40 alin. (4) din Codul audiovizualului, în sensul că fie achiesa la afirmațiile invitatului în legătură cu judecătoarea Livia Stanciu, fie crea o aparentă respectare a normei, prin susțineri de genul: *„Am înțeles, mă rog, o acuzați că cumpăra droguri de pe piață de la un lider de grupare din asta. Cei de la SPP au aflat povestea, l-au scos din funcție pe băiat, și au zis, doamnă, vă servim noi de acum înainte...Păi da, dar e foarte grav ce spuneți dumneavoastră. Spuneți de fapt acum că doamna Stanciu e aprovizionată cu droguri de către SPP... Cu acordul conducerii... Da, dar ce spuneți, repet, este foarte grav. Un serviciu de informații, în sine un judecător al Curții Constituționale, actual, fost șef la Înalta Curte, ține, dacă are păcatul acesta, mă rog, viciul ăsta, aș a, ca să obțină ce? S-o șantajeze cu ce?”. O rugăm în continuare pe doamna Stanciu să intre, să confirme, să-i întrebăm și pe cei de la SPP pentru că i-ați băgat și pe ei în povestea asta. Păi nu, ce spuneți dumneavoastră e foarte grav. E un serviciu care se ocupă de paza demnitarilor, aprovizionează cu droguri un demnitar al statului român. Judecătore a Curții Constituționale. Cine v-a dat informațiile, v-a arătat, nu știu, un filaj, fotografie, un filmuleț, o... Da, dumneavoastră aveți niște informații, noi nu putem să le confirmăm că habar n-am despre ce e vorba, nu știu acum....dar așteptăm, repet, și probele din partea dumneavoastră și reacția doamnei Stanciu și a SPP... Da, domnu' Vanghlie, trebuie să luăm o mică publicitate, poate vă gândiți în pauză și ne prezentați și o mică probă în povestea asta. Trebuie.”* Sancțiunea a fost aplicată după mai bine de opt luni de la data emisiunii TV.

Prin decizia nr.230/19.02.2019, CNA a sancționat TVR cu somație publică, reținând că subiectul cu privire la care publicul era informat, respectiv cererea de revocare a Procurorului General al României, adresată de Ministrul Justiției Președintelui României, a fost comentat și prezentat în emisiunea "România 9" din 25 octombrie 2018 doar prin prisma punctelor de vedere ale invitaților și moderatorului, care împărtășeau, în fapt, o opinie comună, situație de natură să afecteze imparțialitatea informării, echilibrul acesteia și posibilitatea publicului de a-și forma în mod liber propria opinie. Or, imparțialitatea presupune un echilibru al opiniilor și punctelor de vedere, respectiv prezentarea unora aflate în opoziție, astfel încât opinia publicului referitor la subiectul prezentat să nu fie influențată. (Mircea Dinescu: *În România nu vom mai găsi un om ca el!* Ionuț Cristache: *Nu mai e, gata! E de neînlocuit.* Mircea Dinescu: *Și are Leșe un cântec foarte frumos. Unul care o plânge, îl lasă gagică, e un cântec popular foarte frumos. Îmi pare rău că nu-mi vine acum în minte și o melodie. Începe să cânte: "Că fecior ca și pe mine/Nu mai este alt pe lume", spune el. Că îi e milă de ea că n-o să găsească unul la fel de frumos ca el.* Ionuț Cristache: *Schimbați feciorul cu procuror ca mine. Ia, cum e cu procurorul?* Mircea Dinescu: *„Procuror ca și pe mine/Nu mai este alt pe lume.”* Moderatorul și invitații se amuză în studio). Somația a fost aplicată după mai bine de patru luni de la data emisiunii TV.

Prin decizia nr.289/12.03.2019, CNA a sancționat România TV cu somație publică, reținând că, deși materialele înregistrate conțineau acuzații ce vizau DNA, radiodifuzorul le-a difuzat fără a prezenta și punctul de vedere al acestei instituții publice, iar în situația în care ar fi refuzat sau, prin încercări repetate, nu a putut fi contactată, acest fapt trebuia precizat pe post. De asemenea, membrii Consiliului au constatat că, în cadrul ediției din 17 ianuarie 2019, în contextul difuzării înregistrării cu

declarația fostului procuror, Angela Nicolae, aceasta a făcut referiri ce țineau de viața privată a d-nei Laura Codruța Kövesi. Aceste aspecte au fost preluate și comentate în emisiune, iar pe ecran a fost afișat titlu: **CUM A FOST PRINSĂ KÖVESI CU SPP-ISTUL DE SERVICIU.**

Prin decizia nr.3390/04.04.2019, CNA a sancționat Antena 3 cu amendă în sumă de 10.000 de lei (aproximativ 2070 EUR), reținând că, având în vedere modul de desfășurare al discuțiilor referitoare la subiectul audierii în Parlamentul European, în data de 26 februarie 2019, a Laurei Codruța Kövesi, candidat pentru funcția de procuror la Parchetul European, precum și titlurile afișate pe ecran, pe parcursul acestora, respectiv: **“EXCLUSIV: KÖVESI ȘI-A PREGĂTIT FUGA; CE A BĂGAT-O ÎN SPERIEȚI PE MAMA ABUZURILOR”**, difuzarea acestora nu a respectat principiile privind prezentarea corectă, imparțială și cu bună-credință, în contextul în care, în special titlul afișat pe ecran a fost de natură să inducă publicului ideea greșită că fostul procuror șef al DNA ar intenționa să părăsească țara pentru a evita audierea în dosare penale în care a fost citată la Parchet, în perioada respectivă.

Prin decizia nr.358/16.04.2019, CNA a sancționat Antena 3 cu amendă în sumă de 5.000 de lei (aproximativ 1035 EUR), reținând că, față de modul în care s-a exprimat la adresa doamnei Laura Codruța Kövesi, prezentatorul emisiunii nu a adoptat o conduită de respectare a prevederilor legale incidente, iar jignirea unor persoane nu constituie o formă de critică și nici un mod în care se poate tranșa o polemică și nu ajută dezbaterii publice, în condițiile în care și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei sunt garantate în egală măsură ca și libertatea de exprimare. (*Mircea Badea: Cucoană, suntem câțiva în România care nu dăm, bă, doi bani găuriți și o flegmă expirată pe candidatura ta. Unul dintre ei sunt eu. Pe mine mă doare fix în cot de candidatura ta, îți spun așa ca idee. Deci, sunt niște oameni în România, pe care candidatura ta, nu-i interesează absolut deloc, deloc. Eu, încă o dată, mie mi-aș dori ca tot acel caraghioslâc, absolut grotesc Bruxelles, să se încheie apoteotic cu înscăunarea lui Kövesi procuror european. Pentru că eu știu că ea va intra la pușcărie. Și știu că va intra la pușcărie, pentru că știu ce a făcut (...). Ia, uite, bă, v-a intrat zâna la pușcărie, la Târgșor, știi. Felul în care, totuși, această făptură minte, în legătură cu lucruri, cum să spun, atât de ușor de dovedit, cum ar fi, aia cu interceptările, cu interceptările cu ea a fost dovedit, că au fost falsificate. Bă, nene, a fost dovedit că n-au fost falsificate și scrie clar în Raportul Inspecției Juridice pe care ea, de asemenea, l-a citat în mod mincinos, când a avut acea conferință de presă, pe treptele Parchetului, când a dat-o Tudorel Toader afară (...). Deci, felul în care ea totuși minte în legătură cu lucruri absolut demonstrate, dovedite, evidente (...) mie îmi dă totuși îngrijorarea, în ceea ce o privește, să nu fie vreo problemă de natură patologică. (...) Mircea Badea: Deci, Kövesi a zis: bă, nene, așa se face în țara asta, așa se face și eu neg, chiar dacă mă prinde în flagrant eu zic: nu este adevărat ce vedeți, eu nu sunt vinovată de nimic și asta cumva îmi stârnește mie doar o îngrijorare, că s-ar putea să fie o problemă și o problemă sau potențială problemă de natură patologică. Poate că, totuși, doamna aceasta are nevoie de ajutor specializat, mă gândesc că poate chiar are nevoie. (...) Cred că în sistemul penitenciar va avea doamna aceasta Kövesi, va avea și ajutorul medical de care, mă rog, în cazul în care are nevoie.)*

Prin decizia nr.576/28.05.2019, CNA a sancționat România TV cu somație publică, reținând că emisiunea “Punctul culminant”, ediția din 23 aprilie 2019, a fost prezentată cu încălcarea prevederilor legale ale art. 40 alin. (4) din Codul audiovizualului care obligă moderatorii programelor să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea. Consiliul a apreciat că, față de afirmațiile de natură acuzatoare făcute de invitata emisiunii, moderatorul acesteia a lăsat declarațiile să continue, fără să solicite în mod ferm, clar, așa cum impune dispoziția legală, ca invitata să aducă la cunoștința publicului dovezile pe care își sprijină acuzațiile formulate. Astfel, spre exemplu, Consiliul a apreciat că afirmația doamnei Elena Udrea conform căreia **„în 2014 Maior îl susținea pe Ponta, și Coldea pe Iohannis, evident că și acum sunt diverși candidați susținuți de facțiuni din serviciile secrete, care folosesc la rândul lor justiția pentru a-și susține candidații și a-i sancționa, a-i elimina pe ceilalți, n-aș putea să vă spun acum ce personaje mai sunt.”**, sau **la Înalta Curte sunt în continuare judecători care acționează la ordin, judecătorii care depind de sistem, fie au fost promovați, fie sunt șantajați și există și judecători mai puțin integri care judecă fără să primească plicuri galbene și fără să primească ordine.**” au fost de natură acuzatoare gravă, care impuneau o reacție a moderatorului în sensul solicitării ferme adresate invitatului de a prezenta dovezile pe care își sprijină acuzația. În aprecierea Consiliului, unele din afirmațiile făcute în emisiunea analizată nu au constituit simple opinii critice, în limitele libertății de exprimare, ci s-au transformat în afirmații acuzatoare fără a fi prezentate și probe în susținerea acestora, publicul neputând aprecia cât de justificate sunt acuzațiile pentru ca, astfel, să își poată forma în mod liber opinia. (Elena Udrea: *Păi, ia uitați-vă cum doamna Kövesi a obținut un succes extraordinar la Înalta Curte, în contestația împotriva măsurii preventive pe care a avut-o, care s-a dispus împotriva dânzei. Deci, este evident că la Înalta Curte sunt în continuare judecători care acționează la ordin, judecătorii care depind de sistem, fie au fost promovați, fie sunt șantajați și există și judecători mai puțin integri care judecă fără să primească plicuri galbene și fără să primească ordine. Dar, deocamdată, sistemul se folosește în continuare de justiție și în continuare de Înalta Curte. Pe doamna Tarcea aș numi-o categoric partea sistemului, așa cum a fost doamna înainte de doamna Tarcea. Victor Ciutacu: Stanciu. Elena Udrea: Stanciu, exact, exact. Iarăși, domnul procuror general care în sfârșit a plecat, a plecat la pensie, clar parte a sistemului. Cine ar fi din servicii acum? Îmi este mai greu pentru că în afară de câțiva lideri pe care îi știam ca fiind în vârful sistemului și care, deocamdată, văd că au trecut în planul doi, dar activează, cel puțin mă refer la domnul Dumbravă care scria pe Facebook, în direct, cu o emisiune. Dânsul povestea cu detalii, pe care cred că nici partea din dosar nu le cunoștea, despre un dosar penal.)*

Prin decizia nr.761/13.08.2019, CNA a sancționat România TV cu amendă în sumă de 15.000 de lei (aproximativ 3105 EUR), constatând că, emisiunea “România la raport”, ediția difuzată de postul România TV în 25.06.2019, a fost prezentată cu încălcarea prevederilor legale care obligă radiodifuzorul să asigure o informare corectă, obiectivă și imparțială a publicului, asigurarea unei distincții clare între fapte și opinii și prezentarea către public a probelor care susțin afirmațiile acuzatoare. Astfel, membrii Consiliului au constatat că, față de afirmațiile de natură acuzatoare făcute repetat de

invitata emisiunii, Codruța Cerva - ***O rețea foarte mare de trafic de persoane pentru organe. Este o rețea care există de câțiva ani în Craiova și au implicații foarte, foarte mari, să spun așa. Sunt oameni implicați, cum ar fi judecători, procurori și oameni implicați de la Protecția Copilului.*** - moderatoarea emisiunii nu a solicitat, așa cum impun prevederile art. 40 alin. (4) nici un fel de probă în susținerea acestora, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt, ba chiar a întărit ipoteza privind existența unei rețele infracționale prin extinderea situației de adopție ce făcea tema dezbaterii și la oricare alte cazuri, în general. Or, potrivit Codului audiovizualului, art. 40 alin. (4), moderatorii programelor au obligația să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea. În aceste condiții, neîndeplinirea obligației moderatorului de a solicita probe în susținerea afirmațiilor acuzatoare privind fapte grave de natură penală imputate unor reprezentanți ai instituțiilor statului în cazuri de adopție, referitoare al trafic de persoane în scopul prelevării de organe, a atras și incidența dispozițiilor art. 64 din Codul audiovizualului, Consiliul constatând din conținutul redat anterior că informarea publicului nu s-a făcut cu asigurarea de către radiodifuzor a unei distincții clare între fapte și opinii.

Prin decizia nr.1083/28.11.2019, CNA a sancționat Realitatea Plus cu somație publică, reținând că, în cadrul emisiunilor "Lupta pentru România" din 13 noiembrie 2019, "Dimineața de știri" de la ora 07:00 și "Realitatea românească" de la ora 21:00, difuzate în 16 noiembrie 2019, nu au fost respectate principiile informării prevăzute de art. 64 alin. (1) din Codul audiovizualului, potrivit cărora radiodifuzorul avea obligația de a asigura o distincție clară între fapte și opinii, iar informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință. Pornindu-se de la un articol publicat într-un cotidian, în cadrul acestor emisiuni, atât în intervenția telefonică a lui Cosmin Gușă, cât și a comentariilor din studio ale invitaților și moderatorilor, au fost făcute referiri la influența rezerviștilor din serviciile secrete în campania electorală pentru alegerile prezidențiale și ambiția unora de a isca în această campanie o "lebedă neagră", la intervențiile făcute de membri ai serviciilor secrete în alegerile pentru președinția partidelor politice, la „**combinația criminală Coldea-Kövesi**” și achitările din dosarele instrumentate de DNA.

Prin decizia nr.182/11.02.2020, CNA a sancționat Realitatea Plus cu amendă în sumă de 10.000 de lei (aproximativ 2070 EUR), constatând că, în data de 17.01.2020, în cadrul emisiunii Realitatea românească, în contextul abordării subiectului despre unele retrocedări ilegale din Transilvania și Moldova, unii dintre invitați au făcut afirmații acuzatoare la adresa unor persoane, în speță, la adresa unei judecătore de la Judecătoria Aleșd despre care a afirmat că, într-o singură zi a dat unui fals moștenitor 60.000 de hectare, deși moștenitorul real ar fi avut dreptul la 6.000 de hectare și că "a mutat virgula", demers ce a avut drept consecință îmbogățirea acesteia "și-a făcut niște viloaie pe-acolo", și că, în Carpații Meridionali, zona Bacău și Covasna, au fost revendicate terenuri în suprafață de 12.000, respectiv, 43.000 hectare absolut ilegal, unde doamna notar Ioana Tăriceanu pune ștampilă la 100.000 de euro, acuzații fără a fi însoțite de dovezi. Consiliul a constatat că subiectul privind retrocedările din Transilvania și Moldova au avut caracterul unor concluzii personale ale invitaților, la

care a achiesat și moderatorul emisiunii, astfel cum este reflectat în raportul de monitorizare. Membrii Consiliului au apreciat că în timpul emisiunii s-au făcut comentarii părtinitoare și neconcludente pentru public, în sensul că, retrocedările din Transilvania săr fi realizat prin fals sau hotărâri abuzive, retrocedări de care ar fi beneficiat maghiarii în dauna intereselor statului, cauzate de presupuse fapte nelegale ale unor funcționari sau instituții publice. Deși subiectul era unul de interes public, în cadrul emisiunii nu a fost asigurată o informare imparțială, întrucât nu au fost prezentate și punctele de vedere opuse, respectiv, ale judecătorei de la Judecătoria Aleșd și ale d-nei Ioana Tăriceanu, la adresa cărora au fost făcute afirmații acuzatoare nesuținute cu dovezi, pentru ca publicul să-și formeze propria opinie în legătură cu subiectul discutat. Pe de altă parte, în emisiune nu a fost asigurată o distincție clară între fapte și opinii, în condițiile în care nu toate afirmațiile făcute pe parcursul acesteia pot fi catalogate ca fiind simple “opinii”, “judecăți de valoare” sau “convingeri”, unele dintre acestea constituind acuzații factuale.

Prin decizia nr.205/25.02.2020, CNA a sancționat B1 TV cu somație publică, reținând că informațiile prezentate publicului cu privire la activitatea puterii judecătorești, a Consiliului Superior al Magistraturii, la veniturilor magistraților sau la unii candidați la funcții de conducere DNA, DIICOT și Parchetul General, fie prin textele afișate, fie în cadrul discuțiilor purtate în emisiuni nu au fost corecte, verificate, prezentate în mod imparțial și cu bună-credință. CNA a considerat că unele detalii și informații prezentate în emisiunile analizate au prezentat o perspectivă unilaterală, uneori tendențioasă și părtinitoare, sprijinită de afirmațiile unora dintre invitați, de natură să inducă publicului suspiciunii privind corectitudinea și legalitatea unor situații (ex: grupuri, tabere, subterane, negocieri secrete, impuse de sistem) și nu au beneficiat de neutralitatea și imparțialitatea impuse unei informări corecte și de bună-credință. Consiliul a apreciat că modul în care radiodifuzorul a pus în discuție activitatea și candidaturile unor magistrați, ori analiza pe care a prezentat-o referitor la respectarea “criteriilor” pe care trebuie să le îndeplinească aceștia, au depășit limitele unei critici neutre, obiective, privind aspecte ale activității profesionale, informațiile prezentate în acest sens având un caracter acuzator la adresa unor persoane, de natură să afecteze dreptul publicului la o informare corectă, imparțială, prezentarea fiind de natură să influențeze libera formare a opiniilor publicului cu privire la aspectele aduse în atenția sa. Astfel, având în vedere că subiectele în sine erau unele de interes public general, Consiliul a considerat că o informare care să răspundă condițiilor de corectitudine, imparțialitate și bună-credință, cerute de reglementările legale, impunea o verificare efectivă a unora dintre aspectele cu caracter acuzator imputate unor autorități ori persoane, verificare ce putea fi realizată inclusiv prin solicitarea unor puncte de vedere ale acestora. *(Cosmina Cerva: Are aproape cât președintele României. Sorina Matei: Păi spune-mi și mie ce a făcut "Veve", doamna Lăncrăjan patru ani în DNA. Cosmina Cerva: Nu știu, aici ar trebui un control. Atâta timp cât dai salarii din bani publici, de la stat, ar trebui și niște controale. Să vedem, activitatea acestui procuror, în ce a constatat în anul 2018. Câte rechizitorii a întocmit, câte dosare a trimis în Instanță. Din acele dosare, câte achitări au fost, și pentru acele achitări acești procurori, eu revin și spun, trebuie sancționați. Pentru că nu este normal ca eu să plătesc cu patru mii de euro, Sorina, un procuror pe lună ca el să stea cu fundul pe dosare. Și în momentul în care mai cheltuiesc niște bani*

În instanță... Sorina Matei: Vă spun eu. Procurarea lui Dragnea, care e fără Dragnea. Sorina Matei: Domnu' Horațiu Radu candidează, domnu' Horațiu Radu, îmi spunea cineva și toată lumea știe, în sistemul judiciar, domnu' Horațiu Radu n-a mai făcut vreun dosar penal, n-a instrumentat un dosar penal de vreo 12 ani. Candidează la șefia Parchetului General. Pentru că e cu "Rezist", cu tabăra asta, cu agenți guvernamentali, CEDO, U.E., de-astea, da, Academie Diplomatică, forumuri, seminare, sindrofii, din astea, de 12 ani. Doamna Radu, este Cristina Rotaru, judecătorul de la ICCJ. Deci familia Radu are un venit lunar, doamna judecător e bună, adică e văzută ca o legalistă, însă domnul Radu, îmi pare rău, la pus domnul Licu că trebuia, că i l-a impus sistemul, pe domnul Horațiu Radu adjunct la Parchetul General. Domnule, nu poți să conduci Parchetul General... E un sanatoriu Parchetul General. Da? Nu poți să conduci în condițiile în care tu de peste un deceniu n-ai făcut un dosar penal. Nu știi cu ce se mănâncă. Nu se poate! Sorina Matei: Spuneți-mi și mie de ce candidează Horațiu Radu la Parchetul General fără să facă un dosar de 12 ani? Cosmina Cerva: Pentru că poate. Pentru că poate, pentru că nu se gândește nimeni în țara asta să facă curățenie în acest sistem de justiție.)

Prin decizia nr.283/19.03.2020, CNA a sancționat Antena 3 cu somație publică, constatând că, în contextul candidaturilor pentru funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, unul dintre subiectele emisiunilor monitorizate l-a constituit candidatura procurorului Răzvan Horațiu Radu. În esență, din dezbaterile ce au avut loc a reieșit o serie de informații potrivit cărora dl. Radu ar fi fost implicat într-o relație neprincipială și într-un complot cu mai mulți jurnaliști și membri ai Secției de Procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, scopul final fiind acela al acordării unui aviz negativ din partea reprezentanților acestei secții pentru candidații propuși de Ministrul Justiției pentru funcțiile de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procuror șef al Direcției de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism, respectiv doamnele Gabriela Scutea și Giorgiana Hosu. De asemenea, au mai fost prezentate informații cu privire la cariera și activitatea procurorului Radu, a soției acestuia, precum și la anumite legături pe care acesta le-ar avea cu politicieni, jurnaliști, oameni de afaceri sau șefi de servicii secrete. *(Mihai Gâdea: Aici, în partea de jos, e un domn, în spatele domniei sale scrie Consiliul Superior al Magistraturii. Da, domnia sa este magistrat la CSM și domniile aceștia sunt. Nicolae Solomon îl cheamă, domnul Ban... Despre ce e vorba în această poveste? E vorba de magistrați, e vorba de ofițeri de informații, e vorba de jurnaliști. Domnul acesta apare de 2 ori, nu întâmplător pe ecranul nostru, domnul Horațiu Radu. Domnul Horațiu Radu a fost reprezentantul României la CEDO și a candidat la funcția de Procuror General al României. Cu această ocazie, opinia publică îl cunoaște mai pe larg. Jurnaliștii de la Gândul publică o anchetă cutremurătoare, absolut cutremurătoare, pe care în această seară, vreau să o parcurgem. Ce veți vedea în seara asta, foarte rar îi este dat opiniei publice să vadă. Ne ducem direct la anchetă, am să vă citesc pe larg din ea, este extrem de tare. Îi rog pe colegii mei să afișeze în videowall... Mihai Gâdea: Ba da. „Cei trei procurori s-au poziționat, chiar și public, împotriva Gabrielei Scutea, totul pentru ca CSM să fie convins să dea aviz negativ candidatei Scutea. Miza numirilor procurorilor șefi la principalele parchete din România este uriașă, iar cei trei procurori s-au întrebuițat serios. Dacă până acum, acțiunile erau dezvoltate cu*

discreție, prin articole apărute într-o parte a presei sau prin intermediul unor asociații profesionale, în prezent aceștia, cu sprijinul membrilor CSM, nici măcar nu își mai ascund opțiunile. Rețeaua deontologi și Horațiu Radu, e foarte tare aici, doamnelor și domnilor, pentru că e vorba de jurnaliști din presă care semnează sub nume conspirative și care sunt folosiți de această grupare într-un mod halucinant. Procurorul Horațiu Radu ar fi fost sprijinit să ajungă în funcții cheie din Ministerul Public de un grup de politicieni din Iași, printre care s-ar afla fostul ministru al Justiției, Tudor Chiuariu, fostul ministru al Transporturilor, condamnat în dosarul Transformatorul, Relu Fenechiu. Despre ambii se vorbește că ar fi apropiați unor personaje sus-puse din SRI, dar și de mai mulți membri CSM: procurorii Florin Deac, Cristian Ban și Tatiana Toader. Un moldovean ambițios, și cu dorința de a avea o imagine bună în mass-media, procurorul Radu și-a făcut repede prieteni și în mass-media, dar și în serviciile secrete. După nominalizarea de către ministrul Cătălin Predoiu a candidaților pentru șefia marilor parchete, Horațiu Radu ar fi apelat la toți prietenii din mass-media pentru a promova articole despre cei nominalizați de Predoiu și care nu sunt pe placul lui. Pasul 1 - Când a aflat că Gabriela Scutea are șanse mari să primească aviz pozitiv de la CSM, prietenul lui Horațiu Radu, procurorul militar Bogdan Pîrlog, cel cu 10 august, a făcut un comunicat, prin Asociația Inițiativa pentru Justiție, în care o acuza pe Gabriela Scutea că este artizana conceperii OUG 13. Comunicatul a fost preluat cu surle și trâmbițe de rețeaua de prieteni din mass-media pe care o vom dezvălui într-un episod viitor. Astăzi, putem să dăm două exemple: Florin Pușcaș de la stiripesurse.ro, cel care a preluat comunicatul lui Pîrlog, și jurnalistul Alex Costache de la TVR, unul dintre fanii fostei șefe a DNA, o să-l vedeți imediat, Codruța Kövesi, care scrie sub pseudonimul „Alin Ionescu” pentru G4media. Pasul 2 - Între 20-22 ianuarie, anul acesta, o delegație din România a fost invitată la Curtea de Justiție Europeană. Din această delegație au făcut parte, deloc întâmplător, Horațiu Radu, Bogdan Pîrlog și Alina Barbu, specialist în drept la Ministerul Justiției și, culmea, adevărata artizană a OUG 13, așa cum este cunoscută în lumea justiției. Coincidență sau nu, toți trei n-ar fi privit cu ochi buni numirile Gabrielei Scutea în fruntea Parchetului General și a Giorgiane Hosu la DIICOT. Pasul 3 - Din întreaga poveste nu ar lipsi nici numele Laurei Codruța Kövesi, cea despre care se știe că are cel puțin un punct comun cu procurorul Horațiu Radu, și anume, antipatia față de Giorgia Hosu. Nu întâmplător, într-o perioadă, informații din dosarul lui Dan Hosu...” Deci ce-a făcut Kövesi? I-a făcut dosar aceleia care este acuma propunerea pentru șefia DIICOT. „Informații în dosarul lui Dan Hosu, soțul șefei interimar DIICOT, au fost răspândite în presă de rețeaua de casă a unor magistrați. Spre exemplu, de jurnalistul Virgil Burlă de la europalibera.ro. De remarcat că dedesubturile acestei manevre pe axa Kövesi-Horațiu Radu au fost devoalate cu acuratețe de jurnalista Sorina Matei, pe pagina ei de Facebook. Motivul jurnalistei este totuși altul decât dezvăluirea mecanismelor din spatele numirii procurorilor, și anume, supărarea că în fruntea DNA nu a fost numit un procuror pe placul bunului ei prieten, Daniel Morar. Cumetria dintre Horațiu Rațiu și Nicolae Solomon”, omul din CSM. Atenție! – În acest mod, ambițiosul Horațiu Radu, având pe lângă ajutorul celor menționați mai sus și susținerea totală a procurorului Nicolae Solomon, membru în CSM, care este finul său, dar și a prietenilor acestuia din CSM, procurorii Florin Deac și Cristian Ban despre care, poate ar trebui să ne întrebăm ce a făcut ANI... de ce ANI nu a făcut niciun demers legal cu privire la

sesizarea făcută de Asociația Ordo Draconum cu privire la o situație de incompatibilitate a celor doi procurori, a reușit, domnul Cristian Ban, să își asigure o reintrare în cărți pentru șefia Parchetului General. Concret, Gabriela Scutea a fost întrebată de aceiași jurnaliști, deci le-au livrat și întrebările jurnaliștilor nu doar că le dădeau articole în presă, le dădeau întrebările, dacă se retrage din cursă după numirea avizului negativ. Solomon, rege de Vaslui, 5 dosare la Secția de Investigare a Infrafracțiunilor din Justiție – Deci, omul din CSM care îl sprijină pe domnul Horațiu Radu, Nicolae Solomon este cercetat în cinci dosare la Secția pentru Investigarea Infrafracțiunilor din Justiție, potrivit luj.ro. Dosarele lui privesc infracțiuni de luare și dare de mită, membru CSM, trafic și cumpărare de influență, membru CSM, grup infracțional organizat, membru CSM, abuz în serviciu, membru CSM, represiune nedreaptă și cercetare abuzivă, membru CSM. În luarea deciziei privind avizul pentru numirea șefilor de parchete, ar fi cântărit foarte mult relația dintre naș-fin cu procurorul Horațiu Radu și prietenia dintre soțiile acestora, amândouă colege la INM.)

Prin decizia nr.284/19.03.2020, CNA a sancționat România TV cu amendă în sumă de 5.000 de lei (aproximativ 1035 EUR), reținând că, edițiile informative din 21.02 de la ora 21.00, 22.02 de la ora 13.00, 04.03 de la ora 13.00, și cele ale emisiunii "Punctul culminant" din 24.02 și 03.03.2020, au fost difuzate cu încălcarea prevederilor art. 35, 40 alin. (1, 2) și art. 64 alin. (1) lit. b) din Codul audiovizualului. În esență, **pe parcursul mai multor emisiuni, au fost difuzate în mod repetat imagini filmate cu mijloace ascunse de la un eveniment privat, ce nu justifică un interes public, fapt interzis de art. 35 din Codul audiovizualului. În acest context, în emisiuni au fost aduse acuzații nedovedite uneia dintre persoanele din imagini și nu a fost prezentat punctul de vedere al acesteia, ceea ce contravine art. 40 alin. (1, 2) din același Cod. De asemenea, față de modul în care a fost prezentat subiectul ce a decurs din difuzarea respectivei înregistrări, nu a fost asigurată informarea imparțială și cu bună-credință a publicului, așa cum prevede art. 64 alin. (1) lit. b) din actul normativ invocat. Astfel, în concret, în cadrul acestor ediții a fost difuzat un material audiovizual înregistrat, fără cunoștința protagoniștilor din imagini, despre întâlnirea, ce a avut loc la un restaurant, dintre un procuror (persoană care a candidat pentru funcția de Procuror General al României), doi jurnaliști și un magistrat, susținându-se, prin titluri și comentarii, că ar fi vorba de o "întâlnire conspirativă, de "șpagă" sau că s-a "folosit de presă pentru a-și atinge un scop, acela de a deveni Procuror General al României".**

În emisiunea Breaking News din 21.02.2020, de ora 21.00, difuzarea înregistrării în cauză a fost prefațată de titlurile: Înregistrare-bombă în exclusivitate. Procurorii, la șpriț cu propaganda. Cum s-a orchestrat linșajul în justiție. Difuzăm caseta cu întâlnirea conspirativă. Șpaga despre care s-a vorbit la întâlnirea secretă. Întâlnirea conspirativă de 5 ore cu berea pe masă. Despre ce șpagă s-a vorbit la întâlnirea conspirativă, precum și de comentariul prezentatoarei Violeta Romanescu: Doamnelor și domnilor, o înregistrare-bombă. Magistratii la masă aseară, la un șpriț cu propaganda, un șpriț de 5 ore. A fost difuzat un material înregistrat, imaginile statice de la început având săgeți de culoare roșie, îndreptate către personajele la care se va face ulterior referire. Răzvan Pastilă, judecător Tribunalul Ilfov, Alex Costache-jurnalist (bărbatul în tricou de culoare închisă), Cosmin Savu-jurnalist (bărbatul cu șapcă neagră), Horațiu Radu-procuror adjunct Parchetul General (fața acestuia din urmă se vede doar pe jumătate, fiind

ecranată de Alex Costache). Urmează imagini pe fond muzical, ce par a fi dintr-un restaurant. La un moment dat, dinspre masa celor 4 bărbați, se aude, repetat de 3 ori: „Mai dai și șpagă acum!” Cei doi jurnaliști, Alex Costache și Cosmin Savu, sunt filmați într-un cadru exterior, dându-și mâna la plecarea din acel restaurant. Jurnaliștilor, i-au urmat judecătorul Răzvan Păștilă. Aceste imagini s-au derulat și în timpul comentariilor din studio.

Această înregistrare a fost redifuzată și la finalul aceleiași emisiuni Breaking News din 21.02.2020, prezentatoarea Violeta Romanescu făcând următorul comentariu: Haideți să mai vedem o dată imaginile! Vedem imaginile de aseară din centrul Capitalei, o **întâlnire conspirativă între un procuror, judecător și jurnaliști**. (Sunt redifuzate imaginile cu sonor, de la începutul emisiunii).

De asemenea, materialul audiovizual a fost difuzat și pe parcursul următoarelor zile, cum ar fi în cadrul edițiilor **emisiunii Punctul culminant din 24.02. și 03.03.2020, precum și în ediția informativă din 04.04, de la ora 13.00, după cum urmează:**

În cadrul acestei înregistrări au fost prezentate imagini, însoțite de numele și funcția titrate în dreptul fiecărui bărbat: „Jurnalista Alex Costache ajunge singur la bar”; „Răzvan Păștilă, judecător Tribunalul Ilfov”; „Horațiu Radu. Procuror Adjunct Parchetul General”; „Cosmin Savu, Jurnalist”; „Răzvan Păștilă, Judecător Tribunalul Ilfov”. Apoi, cu voce și titrat pe ecran: „Să zică merci că îl scăpăm...” La masa unde stau cei patru bărbați sunt încercuite cu roșu câteva sticle de bere. **„MAI DAI ȘI ȘPAGĂ ACUM, NU?”** Sau este difuzat un material înregistrat, în cadrul căruia este prezentat, la început, jurnalistul Alex Costache în timp ce pătrunde într-o încăpăre, urmat apoi de Răzvan Păștilă, judecător Tribunalul Ilfov. Urmează imagini pe fond muzical, ce par a fi dintr-un restaurant, care prezintă persoanele la care face referire petentul: Horațiu Radu - procuror adjunct Parchetul General (fața acestuia se vede doar pe jumătate, fiind ecranată de Alex Costache); Cosmin Savu-jurnalist (bărbatul cu șapcă neagră), Alex Costache, jurnalist și Răzvan Păștilă, judecător Tribunalul Ilfov. La un moment dat, dinspre masa celor 4 bărbați, se aude: să zică mersi că îl scăpăm, aia e! (neinteligibil) mi-a venit motivarea în două ore (neinteligibil) mie mi-a venit motivarea ei că nu (neinteligibil) Mai dai și șpagă acum, nu? În continuare, au fost difuzate imagini fără sunet, care îl prezintă pe Horațiu Radu vorbind cu jurnalistul Cosmin Savu, lângă ușa unei încăperi, apoi imagini, ce par a fi dintr-un restaurant, în care mai mulți oameni dansează. Cei doi jurnaliști, Alex Costache și Cosmin Savu, sunt filmați într-un cadru exterior, dându-și mâna. Or, pe parcursul discuției, pe ecran au fost difuzate, în mod repetat, imagini cu diverse persoane, a căror identitate a fost menționată pe ecran: **HORAȚIU RADU, PROCUROR ADJUNCT PARCHETUL GENERAL; RĂZVAN PĂȘTILĂ, JUDECĂTOR TRIBUNALUL ILFOV; ALEX COSTACHE, JURNALIST; COSMIN SAVU, JURNALIST.** În imagini, se poate observa cum Horațiu Radu și Răzvan Păștilă se întâlnesc într-o încăpăre sau cum Horațiu Radu, Alex Costache, Cosmin Savu și Răzvan Păștilă stau la aceeași masă, pe care se află mai multe sticle de bere. Pe alte imagini, au fost afișate textele: **SĂ ZICĂ MERCI CĂ ÎL SCĂPĂM; MAI DAI ȘII ȘPAGĂ ACUM, NU?** Persoanele au fost surprinse în imagini, atât în interiorul unui local, cât și în afara acestuia. Imaginile au rulat pe ecran și aproximativ 10 secunde, după încheierea subiectului. Pe parcursul emisiunilor analizate, au fost făcute comentarii acuzatoare, neprobate la adresa petentului, una din persoanele care apărea

în acele imagini, fără ca radiodifuzorul să prezinte punctul de vedere al acestuia, care ar fi fost în măsură să clarifice faptele imputate și contextul întâlnirii private ce avusese loc la restaurant, împreună cu ceilalți participanți.

Prin decizia nr.307/22.04.2020, CNA a sancționat România TV cu amendă penală în sumă de 5.000 de lei (aproximativ 1035 EUR), reținând că emisiunea „Punctul culminant” din 04.03.2020 a fost difuzată cu încălcarea principiilor de informare corectă a publicului, așa cum sunt prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Codul audiovizualului. În cadrul ediției a fost dezbătut subiectul cu privire la cazul reținerii în arest a fostului ministru Sorina Pinteș și modalitatea în care aceasta a fost dusă, cu mâinile încătușate, la spital, pentru investigații medicale avându-se în vedere starea ei precară de sănătate. Astfel, în acest context, membrii Consiliului au constatat că atât moderatorul, cât și invitații au făcut afirmații care au vizat Direcția Națională Anticorupție, prin care era acreditată ideea că ducerea încătușată a persoanei din discuție, pentru consult medical de specialitate, ar fi urmarea modului în care ar acționa unii procurori DNA, la adresa cărora s-a folosit termenul de “torționari”, cu referire la metodele de investigații practicate de aceștia încă din perioada în care procuror șef al acestei instituții era Laura Codruța Kövesi. Materialul audiovizual difuzat în timpul emisiunii a conținut înregistrarea acestei declarații, menționate în sesizarea DNA, iar pe ecran splitat erau prezentate imagini cu Laura Codruța Kövesi, apoi, revenindu-se la imaginile cu Sorina Pinteș, reținută și dusă de polițiști. Având în vedere modul în care s-a desfășurat emisiunea analizată, Consiliul a constatat că în cadrul acesteia nu a fost asigurat dreptul publicului de a primi informații imparțiale, cu bună-credință, în condițiile în care, așa cum a susținut și unul dintre invitații avocat, care a intervenit telefonic, precum și în sesizarea DNA, procedurile administrative derulate în cazul Sorinei Pinteș pentru transportul acesteia din arest la spital nu reveneau DNA, așa cum s-a indus în emisiune prin comentariile făcute pe marginea acestui subiect. De asemenea, Consiliul a mai constatat că această concluzie generală a comentariilor făcute pe parcursul emisiunii a fost susținută și prin informațiile afișate, în mod repetat, în titluri, precum: **”ESTE INUMAN SĂ LAȘI UN OM FĂRĂ ASISTENȚĂ MEDICALĂ, TORȚIONARIII LUI KÖVESI SFIDEAZĂ PE NOUL ȘEF AL DNA, UMILIREA LUI PINTEȘ, CINE ESTE ÎN SPATELE SPECTACOLULUI CĂTUȘELOR, CE ASCUNDE DNA ÎN SCANDALUL CORONAVIRUSULUI, DEZVĂLUIRILE SERII CONTINUĂ LA CIUTACU, SORINA PINTEȘ DUSĂ ÎN FOCARUL DE CORONAVIRUS.”**

2. Sancțiuni fără caracter disuasiv și lipsite de consistență, aplicate după comportamente negative repetitive

Consiliul Național al Audiovizualului este unica autoritate de reglementare în domeniul programelor audiovizuale, garant al interesului public, o instituție publică autonomă aflată sub control parlamentar, condusă de un consiliu format din 11 membri. Aceștia sunt numiți, pentru un mandat de șase ani, de Parlamentul României, la propunerea Senatului (3 membri), a Camerei Deputaților (3 membri), a Președintelui României (2 membri) și a Guvernului (3 membri).

Misiunea CNA este aceea de a asigura un climat bazat pe libera exprimare și responsabilitatea față de public în domeniul audiovizualului. Pentru îndeplinirea acestei misiuni instituite prin Legea nr.504/2002 a audiovizualului, cu modificările și completările

ulterioare, lege care transpune și Directiva 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale, CNA emite decizii, recomandări și instrucțiuni. Dintre acestea se remarcă Decizia privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual.

În baza art.90 din Legea nr. 504/2002 a audiovizualului, "(1) Constituie contravenții următoarele fapte: a) difuzarea unei opere cinematografice în afara perioadelor prevăzute în contractele încheiate cu deținătorii drepturilor de autor; b) utilizarea de tehnici subliminale în cadrul comunicării comerciale audiovizuale; c) utilizarea comunicării comerciale audiovizuale cu conținut publicitar mascat; d) nerespectarea prevederilor legale privind acordarea dreptului la replică; e) difuzarea unui serviciu de programe în afara zonei specificate în licența audiovizuală; f) exploatarea licențelor audiovizuale de către alte persoane decât titularii de drept ai acestora; g) programarea și furnizarea de programe, cu încălcarea prevederilor art. 27, art. 28, art. 29 alin. (1)-(7), art. 31 alin. (7), art. 32, art. 34, art. 35 alin. (1), art. 36, art. 39, art. 40, art. 41, art. 42 ind.1, art. 42 ind.2 și ale art. 85 alin. (3)-(9); h) nerespectarea prevederilor art. 3, art. 17 alin. (4), art. 49, art. 54 alin. (2) și ale art. 58 alin. (1); i) retransmisia de către un distribuitor a unui serviciu de programe care nu se încadrează în prevederile art. 75 alin. (1) și (2) și nu a obținut autorizația de retransmisie; j) retransmisia de către distribuitori a serviciilor de programe, cu încălcarea prevederilor art. 74 și 82; k) furnizarea unui serviciu media fără a deține licență audiovizuală sau în lipsa notificării prevăzute la art. 74 alin. (5); l) refuzul furnizorului sau distribuitorului de servicii media de a comunica personalului de control, în condițiile prevăzute la art. 88 alin. (3), informațiile solicitate. (2) Faptele prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 200.000 lei. (3) În cazul în care Consiliul decide **că efectele unei fapte prevăzute la alin. (1) sunt minore**, va adresa o **somație publică** de intrare în legalitate. (4) Individualizarea sancțiunii în cazul săvârșirii uneia dintre contravențiile prevăzute în prezenta lege se face ținându-se seama de gravitatea fetei, de efectele acesteia, precum și de sancțiunile primite anterior, pe o perioada de cel mult un an."

De asemenea, în temeiul art. 91 din același act normativ, "(1) Constituie contravenție nerespectarea de către furnizorii sau distribuitorii de servicii a dispozițiilor prezentei legi prevăzute la art. 22 alin. (1), art. 24 alin. (1) și (2), art. 26 ind.1 alin. (1), art. 31 alin. (1), (3), (4) și (5), art. 39 ind.1 și art. 48, precum și ale deciziilor având caracter normativ emise de Consiliu. (2) În cazurile prevăzute la alin. (1) Consiliul va emite o somație conținând condiții și termene precise de intrare în legalitate. (3) În cazul în care furnizorul sau distribuitorul de servicii nu intră în legalitate în termenul și în condițiile stabilite prin somație ori încalcă din nou aceste prevederi, se aplică o amendă contravențională de la 5.000 lei la 100.000 lei."

Dintr-o simplă lectură a cazurilor prezentate *supra*, se remarcă extrem de multe situații în care CNA a apreciat că efectele faptelor constatate sunt minore, adresând exclusiv somații publice unor posturi TV: România TV – derapaje legate evenimente speculative, nedovedite, din viața privată a fostului procuror-șef al DNA ("Cum a fost prinsă Kövesi cu SPP-istul de serviciu"); România TV – afirmații Elena Udrea: "la Înalta Curte sunt în continuare judecători care acționează la ordin, judecătorii care depind de sistem, fie au fost promovați, fie

sunt șantajați și există și judecători mai puțin integri care judecă fără să primească plicuri galbene și fără să primească ordine”; Realitatea Plus – afirmații în sensul unei „combinatii criminale Coldea-Kövesi”; B1 TV – jigniri evidente aduse unor magistrați (spre exemplu, utilizarea apelativului ”Veve”); Antena 3 – linșaj de presă la adresa unor ziariști și magistrați, inclusiv unul dintre candidații la poziția de Procuror General al României.

Pentru folosirea unor expresii de tip **”Pupați-o în cur pe Kövesi! Pupați-o dom’le în cur pe Kövesi!”** în cadrul mai multor emisiuni în care se deschisese o subscripție publică (**”dați un chior pentru Kövesi!”**) pentru a acoperi un prejudiciu moral constat definitiv de o instanță judecătorească urmare a jignirilor primite de procurorul-șef al DNA, Antena 3 a fost sancționată cu amendă în sumă de 40.000 de lei (aproximativ 8.280 EUR), după mai bine de șase luni de la data emisiunilor TV.

România TV a primit o amendă în sumă de 10.000 de lei (aproximativ 1070 EUR), ca urmare a formulării unor acuzații de natură penală și morală, fără a fi puse la dispoziția publicului dovezi care să ateste realitatea faptelor imputate (Sebastian Ghiță: **”Domnu Andronic, Laura Codruța Kövesi voia cu ajutorul meu sau fără, forțându-mă, presându-mă, amenințându-mă, să reușească să dărâme guvernul Ponta.”**) Sancțiunea a fost aplicată după aproximativ un an de la data difuzării emisiunii TV.

B1 TV a fost sancționată cu amendă în sumă de 25.000 de lei (aproximativ 5175 EUR), pentru acuzații absolut scandaloase aduse unui judecător al Curții Constituționale, fost președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție (**”Livia Stanciu avea o relație cu un lider care vindea droguri”, ”Livia Stanciu primea droguri acasă”**).

CNA a sancționat Antena 3 cu amendă în sumă de 5.000 de lei (aproximativ 1035 EUR), pentru afirmații neverosimile la adresa fostului procuror-șef al DNA: (**”eu știu că ea va intra la pușcărie. Și știu că va intra la pușcărie, pentru că știu ce a făcut. Ia, uite, bă, v-a intrat zâna la pușcărie, la Târgșor, știi. Felul în care, totuși, această faptură minte, în legătură cu lucruri, cum să spun, atât de ușor de dovedit, cum ar fi, aia cu interceptările, cu interceptările cu ea a fost dovedit, că au fost falsificate.”**)

De asemenea, CNA a sancționat România TV cu amendă în sumă de 5.000 de lei (aproximativ 1035 EUR), pentru un linșaj de presă derulat în cursul mai multor zile la adresa unor ziariști și magistrați, inclusiv unul dintre candidații la poziția de Procuror General al României. Se remarcă și caracterul intimidant al operațiunii de captare a unor secvențe din viața privată a unor persoane, antrenate într-o procedură de ocupare a unor posturi de conducere ale Ministerului Public. Acțiunile de acest gen contravin normelor legale în materia dreptului la viață al persoanei, dar intră în conflict și cu exigențele exercitării dreptului la informație impuse de art.31 din Constituție (asigurarea informării corecte a opiniei publice). Astfel de comportamente, pe fondul legislației incoerente și deficitare, a lipsei unor sancțiuni disuasive, descurajante, riscă să devină practici obișnuite, apropiate metodelor invazive puse în aplicare în perioade istorice de tristă amintire, fapt pentru care ele trebuie dezaprobată în termenii cei mai categorici.

Cuantumul tuturor acestor amenzi cumulate nu este nici măcar egal cu salariile lunare ale unor realizatori TV, amfitrioni ai unor emisiuni în care critica înverșunată și lipsită de probe adusă unor magistrați a devenit o banalitate.

3. Lipsa de reacție a Consiliului Superior al Magistraturii

Potrivit adresei nr. 6919RF/22.07.2020, emisă de Consiliul Național al Audiovizualului, la solicitarea Asociației Forumul Judecătorilor din România, în intervalul 2018-2020, nu au fost primite de această autoritate sesizări trimise de Consiliul Superior al Magistraturii, garantul constituțional al independenței justiției, pentru posibile cazuri de nerespectare de către posturile de radio sau televiziune a dispozițiilor Legii nr.504/2002, care ar putea aduce atingere dreptului la un proces echitabil ori intereselor legitime ale oricăreia dintre părțile unor cauze aflate pe rol în justiție sau în curs de cercetare, prezumției de nevinovăție a persoanelor acuzate, drepturilor persoanelor reținute, arestate sau deținute, drepturilor specifice unor anumite categorii de victime, precum și în situațiile în care emisiunile vizate tind spre desfășurarea unui proces public în audiovizual, în paralel cu procesul judiciar.

De asemenea, CSM nu a sesizat Consiliul Național al Audiovizualului în cazurile în care dreptul la replică/rectificare al Consiliului sau al magistraților nu a fost difuzat, dar nici nu a transmis Consiliului Național al Audiovizualului comunicatele de presă conținând punctul de vedere al instituției față de teme ale anumitor emisiuni radio sau tv sau față de anumite aspecte dezbătute în cadrul acestora referitoare la autoritatea judecătorească, activitatea instanțelor și parchetelor sau la derularea procedurilor în general.

Totodată, CSM nu a sesizat Consiliul Național al Audiovizualului în legătură cu transmiterea de furnizorii de servicii de televiziune/radiodifuziune de date nereale referitoare la: a) organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești, a parchetelor de pe lângă acestea, a Consiliului Superior al Magistraturii sau a atribuțiilor legale ale acestora; b) date statistice referitoare la sistemul judiciar; c) elemente de carieră a magistraților; d) stadiul procesual al unui dosar și instanța sau parchetul pe rolul căruia se află; e) volumul de activitate, gradul de încărcătură a instanțelor/parchetelor sau magistraților.

Ultima dată când membrii Consiliului Național al Audiovizualului au luat în dezbateră sesizări ale Consiliului Superior al Magistraturii s-a întâmplat în anul 2017 (ședințele publice din 2, 7 și 14 februarie 2017), dar a fost vorba de două cereri trimise de vechiul CSM (2011-2016), la 23.12.2016 și 27.12.2016.

CSM a transmis CNA exclusiv propuneri de modificare a Codului de reglementare al conținutului audiovizual, de două ori, în anul 2017 și în anul 2018. Acest lucru s-a întâmplat ca urmare a propunerii formulate de un membru al CNA, răspunzând scrisorii trimise de Procurorul General al României de la acea vreme, Augustin Lazăr, care a solicitat CNA să ia măsuri în contextul presiunilor pe care mass-media le face împotriva justiției, arătând că este necesară adoptarea unei reacții pentru informarea corectă a publicului, în baza Legii audiovizualului, prin care Consiliului

Național al Audiovizualului îi revine rolul primordial în asigurarea unui climat bazat pe libera exprimare și responsabilitate față de public în domeniul audiovizualului.¹

4. Concluzii și propuneri

Reacția Procurorului General al României ținea seama și de faptul că, prin **Raportul MCV din 25 ianuarie 2017**, Comisia Europeană a constatat că "Concluziile acestuia (CSM, s.n.) oferă un sprijin neprețuit magistraților, dar faptul că este dificil să se asigure un nivel echivalent de acoperire în mass-media a concluziilor CSM față de criticile inițiale este simptomatic pentru provocările cu care se confruntă sistemul judiciar în ceea ce privește mass-media. **Deși hotărârile CSM sunt întotdeauna transmise Consiliului Național al Audiovizualului, nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește luarea de măsuri reparatorii eficiente sau corectarea informației de către canalul mediatic care a lansat sau care a preluat atacurile.** Aceasta este o consecință a unor probleme mai generale legate de libertatea de exprimare în conformitate cu standardele Consiliului Europei și cu jurisprudența CEDO. În timp ce subiectul mai larg al reglementării mass-mediei și al luării de măsuri reparatorii este, în sine, în afara domeniului de aplicare al MCV, există o legătură directă cu independența sistemului judiciar. Noul CSM și noul Guvern ar putea, de asemenea, urmări aplicarea recomandării de a se explora posibilitatea de a pune în practică un mecanism mai robust, astfel încât CSM să poată susține magistrații care doresc să se apere în instanță sau să îi poată apăra pe aceștia în instanță."²

Rapoartele ulterioare nu au mai revenit asupra acestor aspecte, în condițiile unei avalanșe de minusuri și regrese considerabile în domeniul statului de drept, constatate de toate entitățile internaționale relevante (Comisia Europeană, Comisia de la Veneția, GRECO, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni).

Protocolul încheiat de CSM și Consiliul Național al Audiovizualului (<http://www.cna.ro/Protocol-de-colaborare-dintre.html>) a însemnat un mic pas necesar, dar aplicarea sa a fost mai mult simbolică, după anul 2017 nemaifiind prelungită valabilitatea acestuia.

Minima implicare a Consiliului Național al Audiovizualului în protejarea demnității și imaginii magistraților a fost completată de inactivitatea de neînțeles a Consiliului Superior al Magistraturii, incapabil să apere eficient pe magistrații care au luptat în ultimii ani împotriva corupției și pentru independența justiției.

Este limpede de constatat că sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare nu sunt deloc descurajatoare pentru comportamente de linșaj mediatic cu privire la magistrații incomozi și că este necesară completarea cadrului legislativ cu sancțiuni noi, cu adevărat disuasive, mergând până la suspendarea emisiei TV sau, după caz, închiderea emisiei TV și interdicții de reluare pentru perioade îndelungate.

¹ A se vedea pagina web <https://www.paginademedia.ro/2017/02/cna-propune-institutiilor-partenere-sa-vina-cu-sugestii-la-modificarea-codului-audiovizual/> [accesată ultima dată la 30 iulie 2020].

² A se vedea pagina web https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/com-2017-44_ro_1.pdf [accesată ultima dată la 30 iulie 2020].

Se impune reglementarea normativă, dar și aplicarea imediată de măsuri reparatorii eficiente și pentru corectarea informației de canalul TV care a lansat sau care a preluat atacurile derulate împotriva judecătorilor și procurorilor.

De asemenea, apare necesară reglementarea prin lege a obligației Consiliului Superior al Magistraturii de a sesiza Consiliul Național al Audiovizualului atunci când emisiunile TV tind spre desfășurarea unui proces public în audiovizual, în paralel cu procesul judiciar, când magistrații sunt batjocoriți, dar și în cazurile în care dreptul la replică/rectificare al CSM sau al magistraților ori asociațiilor profesionale care îi reprezintă nu a fost difuzat sau când programele TV prezintă date nereale referitoare la sistemul judiciar, cariera magistraților ori stadiile procesuale ale dosarelor instrumentate.